

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Monipaikkaisen työn ohje

Valtiovarainministeriö
valtionhallinnon kehittämisosasto
3.5.2021

Monipaikkaisen työn ohje

Määrittelyt

- **Paikkasidonnainen työ** on fyysisesti sidottua tiettyyn tilaan työn luonteen, työvälineiden, asiakkaiden, digitoimattoman aineiston tai muun vastaavan syyn perusteella.
- **Monipaikkaista työtä** voidaan tehdä tietoverkkojen kautta useissa eri paikoissa, kuten toisella paikkakunnalla sijaitsevassa virastojen yhteiskäyttötilassa tai kotona. Työnantaja voi edellyttää esimerkiksi turvallisuussyistä, että määrätyt työtehtävät on suoritettava työnantajan osoittamissa tiloissa, joita voi kuitenkin olla useilla paikkakunnilla.
- **Etätyö** on muualla kuin työnantajan osoittamissa tiloissa tehtävää työtä ja yksi tapa tehdä työtä monipaikkaisesti.

Yhteinen suunta

- Valtionhallinnolla on kaikille yhteiset lakeihin, sopimuksiin, määräyksiin ja poliittisiin linjauksiin perustuvat toimintatavat toteuttaa paikkasidonnaista ja monipaikkaista työtä.
 - Viraston tulee päätöksissään edistää ja toteuttaa valtion yhteisiä poliittisia ja strategisia linjauksia ja edistää monipaikkaisuutta omilla ratkaisullaan.
- Valtiovarainministeriö valmistelee yhteistyössä virastojen ja valtion konsernipalvelutoimijoiden kanssa yhteisiä ohjeistuksia, suosituksia, jaettuja hyviä käytäntöjä, kehittämishankkeita ja oppimisaineistoja, joihin nojaten virastot voivat uudistaa työtään yhteistyössä henkilöstön kanssa. Työnteon tapojen uudistamisella parannetaan tuottavuutta ja säästetään resursseja sekä varmistetaan hyvän henkilöstöpolitiikan mukainen menettely ja huolehditaan osaamisesta sekä työhyvinvoinnista.
- Yhteisillä linjauksilla pyritään yhdenmukaistamaan valtionhallinnon toimintatapoja ja kehittämisen suuntaa, mutta virastoilla on myös mahdollisuudet tehdä omia linjauksiaan perustellusti, kun siihen on viraston tehtävistä lähtevät syyt.

Muutokset toimintaympäristössä

- Asiakkaiden ja yhteistyökumppanien tarpeet ja toimintatavat muuttuvat digitalisoituvassa toimintaympäristössä nopeasti. Virastojen tulisi vastata muutostarpeisiin hyödyntämällä monipaikkaisuuden mahdollisuudet aktiivisesti.
- Asiakaspalvelujen siirtyminen verkkoon, palveluiden saavutettavuuden ja laadun parantaminen sekä valtion yhteisten käyntiasiakaspalvelujen kehittäminen toimivat hyvin yhteen monipaikkaisuuden kanssa.
- Yhteinen työskentely yhteistyökumppanien kanssa siirtyy sähköisille alustapalveluille ja verkkoympäristöön

Virasto soveltaa ja päättää (1)

- Virasto päättää miten se edistää monipaikkaisuutta toimintaympäristössään
 - Virastot voivat omista lähtökohdistaan päätyä erilaisiin ratkaisuihin paikkariippumattomuuden hyödyntämisessä samantapaisissa tehtävissä.
- Kaikkea työtä, joka on tehtävissä monipaikkaisesti, ei ole tarkoituksenmukaista tehdä etänä. Työpaikalla työskentelyllä ja ihmisten kohtaamisella on edelleen iso merkitys yhteisöllisyyden, sosiaalisen tuen, innovatiivisuuden, tiedonkulun ja työssä oppimisen kannalta.
- Työyhteisöjen yhteisesti sovitut pelisäännöt nousevat entistä tärkeämmiksi. Työnantajan on erikseen suunniteltava erilaisten työnteon tapojen yhteensovittaminen ja päätettävä myös läsnäolosta, jos työyhteisöt hajaantuvat eri paikkakunnille ja etätyöhön

Virasto soveltaa ja päättää (2)

- Työnantaja päättää, miten työtehtävistä lähtien paikkasidonnaisuus ja monipaikkaisuus on toteutettavissa kunkin virkamiehen/työntekijän osalta. Työkokonaisuuteen voi kuulua sekä paikkasidonnaista että monipaikkaista työtä riippuen virkamiehen/työntekijän valmisteltavana olevasta työtehtävästä.
- Virkamiehen/työntekijän henkilökohtainen osaaminen, valmiudet (esim. etätyömahdollisuus kotona), erilainen toimintaympäristö (esim. asuinpaikkakunnalla olevat mahdollisuudet, tietoliikenneyhteydet) ja kokemukset (esim. etätyön sujuminen) voivat vaikuttaa monipaikkaisuuden soveltamiseen. Ratkaisut voivat olla objektiivisesti perustellusti erilaisia eri henkilöiden osalta. Tehtävien ja edellytysten muuttuessa asia ratkaistaan aina uudelleen.
- Työnantajan päätökset virastossa tehdään sopimuksia, määräyksiä sekä viraston ohjeita ja hyvää henkilöstöpolitiikkaa noudattaen.

Jokaisella on työpaikka

- Monipaikkaisessa työssä jokaisella virkamiehellä/työntekijällä on työnantajan osoittama virallinen työpaikka työnantajan tiloissa.
 - Työpaikan määrittäminen on tärkeää esimerkiksi matkakustannusten määräytymisessä.
- Työnantajan osoittamia työpaikkoja voi olla useitakin.
- Virkamiehen/työntekijän koti ei voi olla työnantajan osoittama työpaikka, vaan kotona tehdään etätyötä henkilön omasta halusta työnantajan suostumuksella.

Monipaikkainen rekrytointi

- Rekrytointitilanteissa monipaikkaisen työnteon mahdollisuus voi olla positiivinen kilpailuvaltti
- Monipaikkaisen työnteon mahdollisuus ja rajoitukset tulee pohtia osana rekrytoinnin harkintaa huomioiden viraston ja valtion yhteiset toimitilat, kustannukset sekä tehtävän hoitoon liittyvät muut käytännön seikat.
- Jos monipaikkaisen työn sijoittumisen mahdollisuuksia lisätään rekrytointien yhteydessä, pitää virastossa olla ennalta mietittynä työtehtävien uudelleenjärjestelyiden mahdollisuudet monipaikkaisuuden kannalta myös jo palvelussuhteessa olevan henkilöstön osalta kuitenkin aina huomioiden työtehtävät.

Hybridityö ja jatkuva kehittäminen

- Tulevaisuuden työ tehdään lisääntyvässä määrin ns. hybridityöympäristössä, jossa saman aikaisesti tai samassa työprosessissa tehdään työtä verkossa eri paikkakunnilla ja etänä.
- Tämä kasvattaa sekä fyysiselle että virtuaaliselle työympäristölle asetettavia vaatimuksia työympäristön vuorovaikutteisuudesta, joustavasta toiminnasta, houkuttelevuudesta sekä soveltuvuudesta erilaisiin tilaisuuksiin, tilanteisiin ja töihin.
- Monipaikkaisesta työstä saatavat kokemukset ja digitaalisuuden nopea kehitys haastavat virastoja jatkuvaan kehitystyöhön.